

УДК 378.016:811.111]-027.236:81'271.12 (045)

ЗАСТОСУВАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ РЕСУРС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІМИ ПЕДАГОГАМИ У ЗВО

Віта Безлюдна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0002-4333-9026

E-mail: vitabz@ukr.net

Віта Неизвестна, викладач-стажист кафедри іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0009-0004-3224-7742

E-mail: v.s.neizvestna@udpu.edu.ua

У статті проаналізовано застосування автентичних матеріалів, як ефективного засобу вивчення англійської мови майбутніми педагогами у закладах вищої освіти. (аудіо та текстові матеріали, відео ресурс та інші). Здійснено аналіз поняття «автентичні матеріали» та їх класифікації. Обґрунтовано переваги використання автентичних паперових текстів, створених носіями порівняно з адаптованими текстами. Значна увага у статті приділяється необхідності застосування автентичних віршів, пісень та скоромовок в якості кращого засвоєння лексичного та граматичного матеріалу. Зроблено висновок про те, що використання автентичних матеріалів, є невід'ємною складовою ефективного вивчення англійської мови у закладах вищої освіти, оскільки вони допомагають підвищити мотивацію у майбутніх педагогів до вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти, а саме: формують навички ефективного міжособистісного спілкування, роблять навчання більш комунікативно спрямованим і наближеним до реального життя.

***Ключові слова:** автентичні матеріали; майбутні педагоги; освітній процес; соціокультурна компетентність; заклади вищої освіти; аудіювання; англійська мова; адаптовані матеріали; комунікативні навички.*

APPLICATION OF AUTHENTIC MATERIALS AS AN EFFECTIVE RESOURCE OF LEARNING ENGLISH BY FUTURE TEACHERS IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Vita Bezliudna, Doctor of Pedagogics, Professor, Head of the Department of Foreign Languages, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-4333-9026

E-mail: vitabz@ukr.net

Vita Neizvestna, Trainee Teacher at the Department of Foreign Languages, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0009-0004-3224-7742

E-mail: v.s.neizvestna@udpu.edu.ua

The application of authentic assets (text and audio materials, video resources) for English learning is examined in the article. The concepts of “authentic materials” and how they are classified are examined. There is evidence that demonstrates the benefits of employing original media-created paper texts instead of ones which have been modified. The significance of applying authentic poems, songs, and tongue twisters to improve lexical and grammatical assimilation is discussed in the article. The article has demonstrated that watching movies and TV shows as well as using online resources plays an essential part in the process of learning English. The appropriateness of their choosing and adaptation directly affects the success that it is to make use of such foreign language resources.

It has been found that the application of authentic materials is essential to successful foreign language instruction in higher education institutions because they encourage efficient interpersonal communication abilities, make learning more communicative and relevant to real life, and contribute to increasing students’ motivation to study English. In addition, using of various authentic materials has a positive impact on students’, improves their vocabulary and increases their knowledge of the cultures of English-speaking countries, and improves their ability to integrate into a foreign culture, growing their view of the world and helping to contribute to the general development and formation of a conscious, tolerant personality.

Keywords: *authentic materials; future teachers; educational process; sociocultural competence; institutions of higher education; listening; English; adapted materials; communication abilities.*

Сучасний міжнародний світ комунікацій не можливо уявити без належних знань іноземної мови, особливо англійської. Досить істотно змінилось соціокультурне середовище, зростає його освітня і самоосвітня функції, професійна значущість в цілому світі, що спричинило посилення мотивації до вивчення іноземних мов, особливо англійської як мови міжнародного спілкування. Тому актуальним питанням сьогодення є застосування автентичних матеріалів, що сприятиме формуванню англомовного середовища серед студентської молоді.

Вивчення англійської мови в українських школах та закладах вищої освіти як мови міжнародного спілкування є пріоритетним напрямом розвитку України. На жаль, Україна за світовим рейтингом посідає 40 позицію зі 112 країн світу щодо рівня володіння громадян англійською мовою. Ефективне застосування методичних підходів щодо вивчення англійської мови має розв’язати означену проблему, оскільки глобалізація сучасного суспільства вимагає нових, креативних та ефективних підходів до вивчення іноземних мов, одним із яких є застосування автентичних матеріалів у процесі викладання та вивчення англійської мови.

Сьогодні науковці значну увагу приділяють поняттю автентичності в методиці навчання іноземних мов. До цього питання зверталися такі американські та англійські дослідники, як Д. Вілкінс, Д. Нунан, К. Морроу, Дж. Гармер. Аналіз українських наукових досліджень та публікацій свідчить про те, що питання застосування автентичних матеріалів на заняттях з іноземної мови, зокрема англійської розглядалося у працях Л. Власенко, Ю. Дегтярьової, І. Єременко, Л. Жигжитової та інших.

Мета статті – проаналізувати застосування автентичних матеріалів, як ефективного засобу вивчення англійської мови майбутніми педагогами у закладах вищої освіти.

Використання автентичних матеріалів стали невід’ємним засобом навчання студентської молоді у закладах вищої освіти. Вони дозволяють майбутнім педагогам вільно реалізовувати автентичну комунікацію в повсякденному житті у професійному оточенні, отримувати та обмінюватись інформацією міжнародному суспільстві.

У методичних роботах різних науковців досить широко розглядається питання

доцільності застосуванню автентичних матеріалів серед студентської молоді під час навчального процесу у ЗВО. До трактування поняття автентичності існує багато підходів у методиці навчання іноземної мови, зокрема англійської які розглядаються науковцями наступним чином:

Так Д. Нунан зазначає, що основним правилом для автентичності є будь-який матеріал, який не був створений спеціально для цілей навчання мови [13, с. 54].

У відповідності до проведеного дослідження, Т. Гатчінсон і А. Уотерс зазначають, що автентичність не є характеристикою матеріалу, а є його властивістю, яку він отримує у тому чи іншому контексті. На їхню думку, текст або матеріал може бути автентичним тільки в тому контексті, для якого він був спочатку створений [11, с. 159].

К. Крамш наголошує на тому, що слід розмежовувати два види діяльності: діяльність із оволодіння мовою та діяльність із використання мови, а саме її імплементація у різних сферах використання. Таким чином, науковець дійшла висновку про необхідність оцінювання того, що відбувається у мовному освітньому середовищі, не тільки за критерієм автентичності, а й за будь-якими комунікативними та когнітивними цілями, які рахуються необхідними у конкретному освітньому контексті [12, с. 178-184].

Основною дидактичною одиницею навчання вважається автентичний текст, який, за словами І. Войтанік надає фактологічний матеріал для організації навчального спілкування [4, с. 221].

Опанування англійської мови чітко пов'язане з набуттям «іншомовної комунікативної компетентності», яка в свою чергу складається з таких основних компонентів [5, с. 19]: мовна компетентність; лексична, граматична, орфографічна та фонетична; мовленнєва компетентність; у говорінні, читанні та письмі, аудіюванні тощо; соціокультурна компетентність.

Застосування автентичних матеріалів має на меті зробити процес навчання ще більш цікавим, захопливим та спонукальним для здобувачів освіти [14, с. 1].

Застосування автентичних матеріалів є цілком обґрунтованим. З одного боку, автентичні тексти включають інформацію, яка часто не відображається у навчальних текстах (професійну термінологію, жаргонізми, специфічні моделі побудови словосполучень і речень). З іншого боку, автентичні матеріали включають культурний компонент, що дозволяє краще зрозуміти країну, мова якої вивчається [6, с. 125].

Автентичні матеріали можна поділити на такі категорії:

1. *Паперові матеріали* включають в себе інформаційні «джерела, які носії мови використовують у повсякденному житті для різних цілей. До найпоширеніших прикладів цієї категорії належать книги, газети та журнали. В той час як книги вимагають певного рівня володіння мовою, періодичні видання можуть бути використані на різних рівнях для різних навчальних цілей» [9, с. 354].

До паперових матеріалів також належать квитки, етикетки, брошури, листівки, календарі, афіші, рекламні оголошення тощо. Їхнє використання робить заняття комунікативно спрямованим і наближеним до реальних життєвих ситуацій [4, с. 224].

Відібрані тексти повинні урахувати комунікативні та когнітивні потреби студентської молоді, відповідати рівню складності, їх мовному досвіду в англійській

мові, враховувати професійну зацікавленість здобувачів вищої освіти (майбутні сфери діяльності, ситуації професійного спілкування). Вилучення інформації у процесі читання створює сприятливі умови для мовної ситуації. У більшості випадків головне місце під час роботи з текстом посідає читання, переклад, тренувальні мовні вправи, побудова запитань (переважно викладачем), вивчення і переказ тексту.

2. *Аудіо- та відеоматеріали* відіграють значну роль під час вивчення англійської мови, оскільки допомагають набутти правильну вимову та тренують навички слухання, використання візуального елементу у поєднанні зі звуком дозволяє краще запам'ятати інформацію [9, с. 354].

Для досягнення ефективного застосування автентичного відеоматеріалу серед студентської молоді на заняттях з англійської мови у ЗВО необхідно дотримуватися низки умов [7]:

- зміст відеоматеріалу повинен відповідати тематиці навчальної програми з дисципліни інтересам цільової аудиторії та рівню знань студентської молоді;
- відеоматеріал слід показувати у заздалегідь запланований момент заняття;
- відеофрагмент повинен надавати здобувачам вищої освіти можливість розвитку мовної, соціокультурної, комунікативної компетентностей;
- відеотекст має супроводжуватися чіткою інструкцією викладача, спрямованою на вирішення навчального завдання, зрозумілого для студентів і виправданим логікою заняття;
- відеофрагмент повинен бути коротким [5, с. 92].

3. *До категорій інших автентичних матеріалів* належать «пісні, вірші, римівки, коліскові, скоромовки тощо. Вони фокусують увагу на ритмічній природі мови, тому читання поезії чи спів допомагають людині опанувати супрасегментні засоби організації мови (інтонацію, наголос, темп, паузацію тощо) на підсвідомому рівні. Крім того, у процесі вивчення вірша чи пісні учень одночасно засвоює граматичні конструкції, лексичний матеріал і ритміко-інтонаційне забарвлення твору» [2, с. 44].

Слід також зазначити, що автентичні матеріали не обмежуються статтями з газет та журналів телешоу, піснями, відеокліпами, серіалами, написами на вітальних листівках – все, що написано англійською мовою, є автентичним матеріалом за замовчуванням. Студенти повинні володіти навичками та вміннями, як письмовою, так і усною іншомовними комунікаціями як важливими аспектами професійної діяльності [3, с. 418–425].

На основі автентичних матеріалів можна розвивати всі види мовної діяльності. Іншими словами, відібрані тексти мають враховувати комунікативні та когнітивні потреби студентської молоді, відповідати рівню складності, їх мовному досвіду в іноземній мові, враховувати професійну зацікавленість студентів (майбутні сфери діяльності, ситуації професійного спілкування). Вилучення інформації у процесі читання створює сприятливі умови для мовної ситуації. На жаль, у більшості випадків основне місце при роботі з текстом займає читання, переклад, тренувальні мовні вправи, побудова питань (частіше викладачем), вивчення і переказ тексту студентам [1, с. 78–83].

На думку дослідника Дж. Хармера, застосування автентичних матеріалів, з якими студенти могли б упоратися, це ефективний інструмент в процесі вивчення

англійської мови, однак, якщо це неможливо, то слід звернути увагу на застосування адаптованих автентичних матеріалів тобто, тими, які були спеціально створені [10].

Проаналізувавши дослідження щодо використання адаптованих автентичних матеріалів, необхідно виділити наступні поняття:

- semi-authentic texts – тексти, які будуються на основі оригінального матеріалу, однак адаптуються до програми навчання в лексичному чи синтаксичному аспектах;
- edited authentic texts – автентичні тексти, які були відредаговані;
- roughly-turned authentic texts – автентичні тексти, які були відредаговані, але їх рівень граматики вище рівня, яким володіють студенти;
- near-authentic texts – тексти, які максимально наближені до автентичних;
- authentic-looking texts – тексти, які виглядають як автентичні тексти;
- learner authentic texts – навчально-автентичні тексти [8, с. 112].

Необхідно зазначити наступні чинники, що зумовлюють необхідність застосування автентичних матеріалів, як ефективний ресурс вивчення іноземної мови: автентичні матеріали є інструментом оволодіння іноземною мовою для реального спілкування, розвивають пізнавальну діяльність, таким чином майбутні фахівці опановують «живу» мову, яка підходить для повсякденного та їх подальшого професійного спілкування.

Таким чином, проаналізувавши питання щодо застосування автентичних матеріалів, як ефективного засобу викладання іноземних мов, зокрема англійської у закладах вищої освіти доходимо висновку, що застосування різних автентичних матеріалів позитивно впливає на мотивацію майбутніх педагогів, збагачує їх лексичний запас та обізнаність про культуру англійськомовних країн, знайомлять студентів з «живою» мовою, а також покращує їхнє входження в іншомовну культуру, розширює кругозір, сприяє загальному розвитку і становленню свідомої, толерантної до інших культур особистості, які відповідають потребам студентської молоді у вивченні мови, а також дозволяють викладачу обирати матеріали відповідно до тематики занять й розробляти індивідуальні завдання до них. Ефективність застосування таких іншомовних ресурсів безпосередньо залежить від правильності їх відбору та адаптації. Більше того, це робить заняття з англійської мови цікавішими, сприяє творчому розвитку студентської молоді, підвищує їхню мотивацію, створює умови їх до спілкування в реальних умовах.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у аналізі змісту комунікативного підходу на заняттях іноземної мови у закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безлюдна В. В. Автентичний текст як основу для розвитку усного та письмового мовлення у студентів немовних спеціальностей. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. № 33. С. 78–83.
2. Василенко О. М., Сисоєнко І. В. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2014. № 49. С. 42–47.
3. Власенко Л. В. Розвиток іншомовної комунікативної компетенції студентів економічних спеціальностей у професійній сфері спілкування. *Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору*. 2012. № 27. С. 418–425.
4. Войтанік І. В. Використання професійно-орієнтованих текстів із культурним компонентом для навчання англійської мови студентів-економістів-міжнародників. *Мовні і концептуальні картини*

- світу. 2014. № 47, ч. 1. С. 218–228.
5. Гришкова Р. О. Соціокультурний компонент у навчанні іноземної мови. *Вересень*. 2002. № 1. С. 18–22.
 6. Конопляник Л. М., Коваленко О. О. Використання автентичних відеоматеріалів для формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх інженерів. *Вісник Національного авіаційного університету. Педагогіка. Психологія*. 2016. № 2(9). С. 90–96.
 7. Коротка Н. В. Роль автентичних матеріалів у вивченні ділової англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 4(72). С. 124–127.
 8. Яковлева О. Мовна компетенція студентства та мовна ситуація в українських ВНЗ у контексті наближення України до європейського освітнього простору. *Вища освіта України*. Київ, 2010. Вип. 4. С. 112–114.
 9. Adam S. L. Authentic Language Teaching Materials. Advantages and Challenges. *Bulletin UASVM Horticulture*. 2011. No. 68(2). Pp. 353–356.
 10. Harmer J. How to teach English. An introduction to the practice of English language teaching. Edinburg: Gate Longman. 2000. 198 p.
 11. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes. A Learning centered Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. 346 p.
 12. Kramsch C. Teaching Foreign Languages in an Era of Globalization: Introduction. *The Modern Language Journal*. 2014. No 98. P. 296–311. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-4781.2014.12057.x>
 13. Nunan D. Handbook of Practical Second Language Teaching and Learning. New York; London: University Press, 2022. 540 p.
 14. Oura G. K. Authentic Task-based Materials: Bringing the Real World into the Classroom. New Jersey: Prentice-Hall, 2001. 20 p.
 15. Thanasoulas D. The Importance of Teaching Culture in the Foreign Language Classroom. *Radical Pedagogy*. 2001. No 3. Pp. 45–47.

REFERENCES

1. Bezliudna, V. V. (2013). Avtentychnyi tekst yak osnovu dlia rozvytku usnoho ta pysmovooho movlennia u studentiv nemovnykh spetsialnosti. *Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchii i zahal'noosvitniy shkolakh*, 33, 78–83 [in Ukrainian].
2. Vasylenko, O. M., Sysoienko, I. V. (2014). Mali virshovani formy yak zasib aktyvizatsii piznavalnoi diialnosti uchniv na urokakh anhliiskoi movy. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seria 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 49, 42–47 [in Ukrainian].
3. Vlasenko, L. V. (2012). Rozvytok inshomovnoi komunikativnoi kompetensii studentiv ekonomichnykh spetsialnosti u profesiinii sferi spilkuвання. *Vyshcha osvita Ukrainy u konteksti intehratsii do Yevropeiskoho osvitnoho prostoru*, 27, 418–425 [in Ukrainian].
4. Voitaniuk, I. V. (2014). Vykorystannia profesiino-oriientovanykh tekstiv iz kulturnym komponentom dlia navchannia anhliiskoi movy studentiv-ekonomistiv-mizhnarodnykiv. *Movni i kontseptualni kartyny svitu*, 47, 218–228 [in Ukrainian].
5. Hryshkova, R. O. (2002). Sotsiokulturnyi komponent u navchanni inozemnoi movy. *September*, 1, 18–22 [in Ukrainian].
6. Konoplyanik, L. M., Kovalenko, O. O. (2016). Vikoristannia avtenticnih videomaterialiv dlia formuvannya inshomovnoyi profesiynoi komunikativnoi kompetentnosti maybutnih inzheneriv. *Visnik natsionalnogo aviatsiynogo universitetu. Pedagogika. Psihologiya*, 2, 90–96 [in Ukrainian].
7. Kоротка, N. V. (2018). Rol avtentychnykh materialiv u vyvchenni dilovoi anhliiskoi movy. *Naukovi zapysky Natsionalnogo universytetu Ostrozka akademiia*, 4(72), 124–127 [in Ukrainian].
8. Yakovleva, O. (2010). Mовна компетенція студентства та мовна ситуація в українських ВНЗ у контексті наближення України до Європейського освітнього простору. *Vischa osvita Ukrainy*, 4, 112–114 [in Ukrainian].
9. Adam, S. L. (2011). Authentic Language Teaching Materials. Advantages and Challenges. *Bulletin UASVM Horticulture*. Vol. 68(2), 353–356.
10. Harmer, J. (2000). How to teach English. An introduction to the practice of English language teaching. Edinburg.: Gate Longman.

11. Hutchinson, T., Waters, A. (1987). *English for Specific Purposes. A Learning centered Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Kramsch, C. (2014). Teaching Foreign Languages in an Era of Globalization: Introduction. *The Modern Language Journal*. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-4781.2014.12057.x>
13. Nunan, D. (2022). *Handbook of Practical Second Language Teaching and Learning*. New York; London: University Press.
14. Oura, G. K. (2001). *Authentic Task-based Materials: Bringing the Real World into the Classroom*. New Jersey: Prentice-Hall.
15. Thanasoulas, D. (2001). The Importance of Teaching Culture in the Foreign Language Classroom. *Radical Pedagogy*, 3, 45–47.